

Oponentský posudek bakalářské práce Petry Večeřové „Sběratelská karetní hra *Magic the Gathering* pohledem dětských hráčů“. Praha, Fakulta humanitních studií UK 2011, 74 s. včetně příloh

Petra Večeřová si za téma své práce zvolila zajímavou, doposud nepříliš zpracovanou problematiku jedné z významných volnočasových aktivit mládeže, sběratelských karetních her. Za cíl výzkumu si klade porozumět tomu „Co to znamená být dětským hráčem sběratelské karetní hry *Magic: the Gathering?*“ (s. 6) z hlediska dopadu hry na hráčův každodenní život, vztahů mezi hráči a ekonomických aspektů hraní.

Pro řešení této otázky zvolila metodu etnografického výzkumu realizovaného zejména formou zúčastněného pozorování doplněného o osm polostrukturovaných interview s dětskými hráči (s. 24 a 25).

Největším nedostatkem práce je její špatná strukturace. Práce nemá ani strukturu žánru etnografie, ovšem ani klasickou strukturu empirické absolventské práce (tj. úvod – teorie – metodologie – výsledky – závěr). Řazení jednotlivých kapitol systematicky neprohlubuje čtenářovu znalost zkoumané problematiky, ale naopak jej nutí domýšlet si a hledat informace dále v textu.

Nejmarkantněji je tento problém vidět hned v první kapitole Vítejte ve světě *Magicu* (s. 7-17). Kapitola je z velké části založena na vlastním terénním výzkumu a autorka zde cituje výroky svých informátorů, aniž by však čtenář věděl, že prováděla etnografický výzkum a s kým hovořila, jelikož metodologie je popsána až na s. 22-27. Stejně tak čtenář neví, co jsou vlastně sběratelské karetní hry a samotná hra *Magic the Gathering*, jelikož ty jsou pojednány až na s. 18-21.

Čtenářův zmatek dále zvyšuje i fakt, že obsah některých podkapitol neodpovídá jejich názvu vůbec či jen okrajově. Nejlépe je to zřetelné v podkapitole 2.5 „Začínáme s *Magicem* (sic!) – krok 4: Kde všude je možné se *Magicu* věnovat?, který je poněkud překvapivě detailním popisem prostředí, v němž byl výzkum prováděn, včetně popisu aktivit, které se v něm dějí. Právě tento popis by bylo možno očekávat např. v podkapitole 8.1. Prostor a čas (s. 45nn), v každém případě ve výsledcích výzkumu.

Celkově je tak problematičtější se v práci orientovat, a to i s ohledem na odpovědi na položené výzkumné otázky.

S problémy se v práci setkáme i na úrovni její metodologie. Nevýznamnější připomínka se týká naprosté absence pasportizace rozhovorů, což lze považovat za zásadní pochybení. Nikde nejsou uvedeny ani základní demografické údaje informátorů, či ještě lépe jejich medailonky, což významně snižuje výpovědní hodnotu prezentovaných dat.

Nedostatečně jsou využity i samotné rozhovory. Ačkoliv autorka deklaruje provedení osmi polostrukturovaných rozhovorů, v celé práci se s úryvky z nich setkáme pouze na osmi stranách (s. 8, 11, 46, 51, 52, 53, 54-55). Kromě toho, prováděla-li zúčastněné pozorování, očekával bych úryvky z terénních poznámek, které si jistě vedla.

Samotný popis metodologie postrádá jakoukoliv reflexi, která by se vzhledem ke zvolenému etnografickému výzkumu měla objevit alespoň v elementární formě (tj. vymezení pozice výzkumníka a zhodnocení použitých výzkumných postupů) i v bakalářské práci.

Z hlediska teorie autorka předkládá jak obecné teoretické zakotvení zkoumané problematiky (teoretické přístupy ke hře a vymezení dětské hry v pracích Huizingy, Cailloise, Finka, Sokola a Bittnerové), tak i výsledky výzkumů, dotýkajících se problematiky sběratelských karetních her mezi dětskými hráči (Bittnerová, Mikšíček, Bílková a Pergler). Teorie jsou

zpracované pečlivě a přehledně, je však otázkou nakolik tyto teorie pomohly autorce interpretovat získaná data a nakolik jsou pouze teorií pro teorii.

Předkládaná práce má své rezervy i po stránce analytické (což do jisté míry souvisí s její strukturací). Autorka často ustrnula na pouhém popisu bez další interpretace a snahy o zeexplicitnění závěrů vycházejících z analýzy. Markantní je to např. v případě specifických strategií, které hráči vytvářejí jak pro samotnou hru (např. s. 48), tak pro směnu karet (např. s. 50). Autorka se nikde v textu nepokouší o jejich systematizaci a explicitní pojmenování, pouze se na různých místech uchyluje k jejich popisu.

Nedostatky se práci nevyhnuly ani po její formální stránce. V seznamu literatury se objevuje celkem 8 titulů (z celkových 28), které v práci nejsou použity (Disman; Hendl; Janeček; Omasta a Ravik; Strauss a Corbinová; Sůrová; Surynek, Komárková a Kašpárková; Šmídová a Furmaníková).

V některých případech také autorce dělá problém udržet akademický styl a sklouzává k hovorové řeči případně k novinářským obrátům. V tomto ohledu pak práce někdy připomíná spíše článek ze zábavního magazínu než odborný text. („Jistě, již jsme si zvykli, že kousek papíru může mít nesmírnou cenu, tak například ve filatelii je to už běžná věc, nicméně uzření několikacentimetrové karty s jednoduchým vyobrazením modrého lotosového květu na zeleném podkladu a především následné zjištění, že cena této karty se pohybuje okolo šestnácti (sic!) tisíc korun člověku přece jen může vyrazit dech.“, s.13; podobně např. první dva odstavce na s. 11).

Práce je doplněna rozsáhlou přílohou (s. 58nn), která seznamuje se základní terminologií a principy zkoumané hry. Ta je zpracována přehledně a systematicky, autorka na ni v některých případech i odkazuje v textu.

Abych však nebyl pouze kritický. Je třeba ocenit, že se autorka pustila do etnografického výzkumu, který patří mezi nejnáročnější metody sociálněvědního zkoumání. Práce s dětskými informátory navíc klade na výzkumníka mnohem větší nároky než práce s dospělými. Klíčová je v tomto případě otázka důvěry informátorů, kterou se autorce vzhledem k zjištěným skutečnostem evidentně podařilo získat. Práce tak dochází k některým zajímavým zjištěním, týkajícím se zejména různého pojetí hry hráči různého věku (s. 48-51) a ekonomických aspektů hry (s. 51-55).

V rámci obhajoby by mne zajímala odpověď na následující otázky:

1. Jak autorka chápe rozdíl mezi tzv. pasivní a aktivní hrou? Jedná se v obou případech skutečně o hru, jak argumentuje v podkapitole Prostor a čas? Nejedná se pouze o přípravu na hru a hru samotnou?
2. Jak by autorka reflektovala průběh svého výzkumu (vymezení pozice výzkumníka a zhodnocení použitých výzkumných postupů)?
3. Nakolik autorce teorie her, s nimiž pracuje, pomohly pochopit perspektivu dětských hráčů Magic the Gathering?

I přes zmiňované nedostatky se ale domnívám, že práce splňuje požadavky kladené na absoventskou práci a přináší některá zajímavá zjištění. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji hodnocení **dobře** v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze 11.6.2011

Mgr. Martin Heřmanský